

חַת־ת לַיּוֹם רֵאשׁוֹן

פְּרִשֵׁת מִקֵּץ

כ"ד בְּסֵלּוֹ

עֶרֶב חֲנוּכָּה

ה'תשפ"ו

מְקַדֵּשׁ לַמַּעַן בְּטַחֲוֹן יוֹשְׁבֵי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
 "אֶרֶץ אֲשֶׁר תִּמְיֵד עֵינֵי ה' אֱלֹקֶיךָ בָּהּ"

מעוניינים להקדיש לזכות יקירכם? צרו קשר kidschitas.he@gmail.com

חֲמִשׁ / רֵאשׁוֹן עִם רֵש"י

אֲתֵמּוֹל לַמַּדְנִי בְּחִמְשׁ שְׁיוֹסָף הָיָה צָרִיךְ לְהַשְׁאִיר עוֹד שְׁנָתִים בְּבֵית הַסֹּהֵר בְּגִלְל שְׁבֻטָּח יוֹתֵר מִדִּי בֶּשֶׁר הַמִּשְׁקִים.

שְׁנָתִים נוספות עָבְרוּ עַל יוֹסֵף בְּכֹלָא, שְׁבֻסוֹפֹן, פְּרָעָה חָלֶם חֶלֶם.

פְּרָעָה חָלֶם שֶׁהוּא עוֹמֵד בְּנִילוֹס (הַנֶּהָר הַגָּדוֹל שֶׁל מִצְרַיִם) וְרוֹאֶה שֶׁבַע פְּרוֹת בְּרִיאוֹת בֶּשֶׁר שְׁמִנּוֹת וּמְדוּשָׁנוֹת, עוֹלוֹת מִהֵיאוֹר וּמִתְחִילוֹת לֵאכֹל אֶת כָּל הָעֵשֶׂב שֶׁסָּבִיבָם.

אַחֲרֵיהֶן שֶׁבַע פְּרוֹת רְזוֹת וְשִׁדּוּפּוֹת יֵצְאוּ מִהֵיאוֹר, נַעֲמְדוּ לִיד הַפְּרוֹת הַשְּׁמִנּוֹת וְהַבְּרִיאוֹת וְאָכְלוּ אוֹתָן! הַפְּרוֹת הַרְזוֹת וְהַשִּׁדּוּפּוֹת אָכְלוּ אֶת הַפְּרוֹת הַבְּרִיאוֹת וְהַשְּׁמִנּוֹת! וְאִזּוֹ הִתְעוֹרֵר פְּרָעָה.

הוּא נִרְדָּם שׁוֹב, וְחָלֶם עוֹד חֶלֶם: הוּא רָאָה שֶׁבַע שְׁבוּלִים שֶׁל חֹטָה בְּרִיאוֹת וְשְׁמִנּוֹת מְאֹד. וְאַחֵר כָּן, צָמְחוּ שֶׁבַע שְׁבוּלִים שְׁדוּפּוֹת וּמִיּוֹבְשׁוֹת וּבָלְעוּ אֶת שֶׁבַע הַשְּׁבוּלִים הַבְּרִיאוֹת וְהַשְּׁמִנּוֹת

פְּרָעָה הִתְעוֹרֵר וְחָשַׁב שֶׁלְחֶלֶם כֵּזָה חִיָּבָה לִהְיוֹת מִשְׁמַעוֹת. וְהוּא צָרִיךְ לְחַפֵּשׁ, מִי יִפְתֹּר לוֹ אֶת הַחֶלֶם?

כָּל הַחֲכָמִים שֶׁל פְּרָעָה נָסוּ לִפְתֹּר אֶת הַחֶלֶם. הֵם לֹא חָשְׁבוּ שֶׁהַכּוֹנֵה הָיָה עַל שְׁנַיִם שְׁיֵהִיָּה בָּהֶם הַרְבֵּה מִזֶּוֹן וְשְׁנַיִם לֹלָא מִזֶּוֹן, כִּיּוֹן שֶׁלְדַעְתָּם שְׁנוֹת רַעֲב וְשְׁנוֹת שֶׁבַע לֹא יִכּוֹלוּ לְהִתְרַחֵשׁ בּוֹ זְמַנִּית, וְהַחֶלֶם עַל הַפְּרוֹת הַשְּׁמִנּוֹת וְהַרְזוֹת וְהַתְּבוּאָה הַמְדֻשָּׁנָה הָיוּ סְמוּכִים אֶחָד לַשֵּׁנִי לְכֹן הַפְּתוֹנוֹת שֶׁהִצִּיעוּ לְפְרָעָה הָיוּ כֻּלָּם דּוּמִים ל:

יהיו לך 7 בנות בריאות ו7 בנות אחרות שימותו, אבל פרעה ידע שזה לא יכול להיות נכון, בגלל שהוא המלך ולחלומות שלו יש משמעות חשובה מאוד למצרים ולא רק לו באפן אישי.

שר המשקים (האחראי להביא את השתיה למלך) אמר לפרעה: מצטער שלא אמרתי עד עכשו, כשהאופה של המלך ואני הושלכנו לבית הסהר של פוטיפר, היה לשנינו חלום ומישהו בבית הסהר פתר לנו אותו. (שלא מדבר את השפה המצרית במדויק), הדברים התרחשו בדיוק כמו שהוא פתר. פרעה שלח מישהו לקרא ליוסף, גזזו את שער, נתנו לו בגדים רגילים, והביאו אותו אל פרעה.

תהלים / יום כ"ד לחדש פרקים קי"ג- קי"ח

הפרק הקצר ביותר בכל התהלים הוא פרק קי"ז – "הללו את ה' כל גוים" – שכל העמים ישבחו את ה'. "כי גבר עלינו חסדו, ואמת ה' לעולם" בגלל שה' הראה את חסדו ליהודים באפן חזק והאמת של ה' היא נצחית.

חסידות מסבירה משמעות נוספת למלים "ואמת ה' לעולם" ה' בא "לעולם" לתוך העולם.

בהתנעזות הרבי ספר את הספור הבא: הצמח צדק היה צריך לנסע לפטרבורג לפגישה בה רצו שהרבנים יחוללו שנויים בחנוך ובדרך ההסמכה לרבנות. מישהו שאל אותו איך יכול להעמיד את חייו בסכנה אם ישנם כל כך הרבה יהודים שסומכים עליו שיצדיק אותם בדרך הנכונה בעבודת ה' (חסידים)?

הרבי הצמח צדק ענה שתי תשובות (כפי שיש פעמים רבות בגמרא):

1. הצמח צדק אמר שיש לו ילדים, אם משהו חס ושלום יקרה, הם יוכלו להדריך את החסידים.

2. האחדות של החסידים = הם יעבדו יחד ויתגברו על כל דבר המונע אותם ויוכלו להביא את אמת ה' לעולם" – הדרך האמתית של ה' לתוך העולם כדי שכלם ידעו.

בהתנעזות, הרבי סיים את הספור באומרו שהיום, הדרך השני אותו אמר הצמח צדק, חשוב שכל החסידים ידעו אותו, כיון שבאחדות יש לנו את האחריות ללמד את האחרים את דרך ה' כפי שהורו לנו הרבנים.

תנ"א / פרק ב' (כ"ד כסלו שנה פשוטה)

היום לומדים על הנפש האלוקית שיש לכל יהודי.

אתמול הסברנו על הנפש הראשונה של היהודי. היום נלמד על הנפש השנייה של היהודי. הנפש השנית, מסביר האדמו"ר הזקן, היא "חלק אלוך ממעל ממש", חלק של ה'!

אדם הראשון היה היצור הראשון שקבל את הנשמה הזו, ומאחר יותר היא הועברה רק ליהודים.

הפסוק אומר שה' "נפח" את הנשמה אל האדם. הדגמה של נפוח מראה שהנשמה מגיעה ממקום מאוד עמוק בתוכנו. אפשר לדבר זמן ממשך בלי להתעייף, אבל אם מנסים לנפח אפלו לדקה, מתעייפים מכוון שהנפוח מגיע ממקום עמוק בפנים.

יש דרגות רבות ושונות של נשמות. למשל נשמות האבות, משה רבנו ונשמות של זמננו שהן הנשמות לפני ביאת המשיח והן נשמות נמוכות יותר. ובכל זאת, כל נשמה מגיעה מהחלק העמוק ביותר של ה'. כדי לרדת לתוך הגוף, הנשמה עוברת תחנות שונות (צמצומים) וקשה לזהות מהיכן הגיעה הנשמה במקור.

לכן ה' נתן לנו מצוה: "ולדבקה בו" – לדבק בה'. הגמרא מסבירה שהכונה שנתחבר לתלמידי חכמים, ונדרשם נתחבר לה'. לצדיקים ומנהיגי הדור יש נשמות שלא עוברות צמצומים רבים לפני שהן

יורדות לעולם ולכן נשמותיהם קרובות יותר לה'. כדי שנשמה רגילה תהיה קשורה לה' באשר היא בתוך גוף גשמי, היא צריכה להתקשר לצדיק שחי בדור שלה. על ידי קיום הוראות הצדיק, כל נשמה יכולה להתחבר קרוב מאוד לחלק העמק ביותר של ה'.

בתנאי, האדמו"ר הזקן ילמד את הדרך הארכה והקצרה של עבודת ה'. כדי ללכת בדרך הזו, צריך לודא שהנשמה שלנו חזקה כדי שתדע לשלוט בגוף ולהרגיש אהבת ה' ויראתו הצעד הראשון לחזוק הנשמה הוא לדעת שצריך להתקשר לרבי של דורנו, זהו היסוד לודא שמצליחים בדרך עבודת ה' שהתנאי מלמד אותנו.

האדמו"ר הזקן מוסיף בסוף הפרק, שאפילו שהנשמה הזו מגיעה ישר מה', הקדשה שיש להורים עושה הבדל אלו "לבושים" יהיו לנשמה – איזו עדינות תהיה לנשמה וכיצד היא תחוש כאן בעולם.

היום יום / כ"ד בסיו

למדנו אתמול על הפסוקים הראשונים של לכו נרננה ב"שיר של יום" רביעי, וזו המשמעות שלהם: ביום רביעי מתחילים לשאל את עצמנו, "מה יהיה בשבת?" אמתחילים לדאג למזון ודברים נוספים וגם מתחילים לדאג "מיט וואס ועט מען שאפעסן?" איד השבת שלנו תרגיש באמת שבת קדושה ומיוחדת? זה יכול לגרום לעצבות. לכן אומרים "לכו נרננה!" בואו ונשיר! באו נבטח בה! ביום חמישי עדין לא מצאנו את הדרך לגרום לכו שהשבת שלנו תרגיש באמת, כבר יותר קשה לשיר! לכן ביום חמישי בלילה (ליל שישי) לומדים חסידות כדי שביום ששי נוכל להרגיש עד כמה גדול ה', ועם זה באמת אנחנו יכולים להיות בשבת. תזכרת: לא אומרים תחנון במנחה, כיון שליל חנכה חל הלילה.

ספר המצות / מצות עשה ר', לא תעשה רל"ח

היום לומדים שתי מצוות על תשלום לעובדים.
מצות עשה ר' - יש לשלם לעובדים בזמן.
מצות לא תעשה רל"ח -- אסור לדחות את מועד התשלום לעובדים.

רמב"ם / הלכות שכירות פרקים ד', ה', ו'

ברמב"ם היום ממשיכים ללמד את ההלכות של השומרים- אנשים שאחראים על רכוש של אדם אחר.
פרק ד'- ההלכות שלומדים היום הם על שכירות אם שוכרים משהו מאדם אחר, מה בדרך כלל מתר לעשות עם זה?
אם למשל שוכרים שלחן, האם מתר להשמש בו כדי לחתוך עליו ירקות? אם שוכרים רכב, האם מתר להשתמש בו כדי לסחב משא כבד? אם שוכרים משהו ומשתמשים בו שלא כפי השמוש הרגיל, יש לשלם עליו אם הוא נשבר.
פרק ה' - לומדים שהמלים בהם משתמשים בעת ההשכרה יכולים לגרום להבדל גדול.
אם מישהו אומר "אני ישכיר לך רכב" אם הרכב מתקלקל, עליו להשיג רכב אחר הראוי לשמוש. אבל אם המשכיר אומר: "אני משכיר לך את הרכב הזה", אז אינו חייב למצא רכב אחר אם הרכב הזה התקלקל.

בפרק ו' - ישנן הלכות רבות מה נחשב כחלק מהשכירות. אם שוכרים בית הבעלים צריך לודא שהבית מהנה מקום שבטוח לחיות בו. עליו לתקן את המנעולים, לודא שהגג חזק ולתקן כל דבר חשוב שנשבר/ התקלקל.

לומדים גם כמה זמן מקבלים לשמור על דברים ששכרו, אם לא אמרו זאת במפרש קודם. למשל אם שוכרים בית לשבת, הכונה היא שנשארים שם לפחות יומים.

דרכי החסידות / חנכה

ב"הנרות הללו אומרים "ואין לנו רשות להשתמש בהם".

הכונה היא שאיננו יכולים לשבת לידם בחדר חשוך עם ספר ולקרא תוך שמוש באורם (בגלל זה מנהגנו להשתמש בשמשים גבוהים כדי שישארו לזמן ארוך יותר וימנעו מאתנו מלהשתמש באור הלהבות).

אולם, "אין רשות להשתמש בהם", הכונה למשהו עמוק יותר. לה' יש נחת מכל מצוה שאנו מקיימים. ונותן לנו שכר על כך שמתנהגים כראוי. אבל הדרך הנכונה ביותר לקיים מצוה היא לא לעשותה רק לשם קבלת שכר "אין לנו רשות להשתמש בהם" - שלא נשתמש במצוות כדי לקבל שכר.

במצוות רבות, ה' מדבר על שכר (למשל הדלקת נרות שבת, המביאה שלום בית) אבל לא במצוה של הדלקת החנכיה, ולכן המצוה הזו של חנכה נותנת את הכוח, כל השנה שהמצוות אותן אנו מקיימים יעשו רק בגלל שה' רוצה שנקיים אותם ולא בגלל השכר שיכולים להרויח מקיומם, וזו הדרך הטובה ביותר לקיים מצוה.

(מתוך שיחה שבת חנכה, תשל"ט)

תפלה / בטול בשמונה עשרה

מקדש לעלוי נשמת סבתנו האהובה הרבנית נחמה ציפה בת ר' שמעיה עליו השלום גודמן

ראובן, שמעון לוי ויהודה הם שמות של שבטים. אבל כמו שכל חלק בתורה יש לו משמעות פנימית, שמות השבטים גם הם בעלי משמעות נוספת הקשורה לחלקי התפלה.

החלק בתפלה שקשור ליהודה הוא שמונה עשרה, שזהו הבטול של היהודי אל ה'. האמת היא שלכל יהודי יש בטול בנשמה שלו, והוא תמיד רוצה לקיים את רצון ה'.

אולם לעתים הבטול הזה יכול להיות מסתר. יהודי יכול לחשב על ה' ובו זמנית לעשות משהו שה' לא אוהב. למשל גנב יכול לבקש את עזרת ה' בגנבה שלו. וזאת בגלל שהביטול אצלו חבוי. לכן לפני שמתפללים שמונה עשרה, יש להתכונן.

קודם כל צריכים את ראובן, שמעון ולוי. קודם חושבים על ה' ומזכירים לעצמנו על השגחה פרטית שראים בחיינו. הדבר גורם לרצות לחיות בדרך שה' הראה לנו בתורה. אלו הם פסוקי דזמרה והחלק הראשון של קריאת שמע, ענינו של ראובן.

אחר כך חושבים כיצד צריך לקיים את מה שה' אומר לקיים ושתהיה לנו יראת שמים - והיה אם שמוע, ענינו של שמעון.

חושבים גם על הקשר עם ה' באמצעות התורה - אמת ויציב, ענינו של לוי. רק אז ממשיכים להתפלל תפילת שמונה עשרה כראוי - בבטול שנמצא וקים ולא מסתתר.

(מאמר יהודה אתה, לקוטי שיחות חלק כ' עמוד 349)

מִקְדָּשׁ לְעֵלּוּי נִשְׁמַת סְבִתְנֵי הָאֱהוּבָה מֵרַת מְרִים צִימְעֵל בֵּת הָרֶב יוֹסֵף בְּרוּךְ ע"ה פְּרִידְמָן

נֶאֱמַר בְּסִפְרֵים שְׁסִבִּיבוֹן קְשׁוּר לְמַשִּׁיחַ, בֵּינָן שְׁהֲאוֹתִיּוֹת נ', ג', ה', ש' הֵן הַגִּמְטְרִיָּה שֶׁל הַמִּלָּה מַשִּׁיחַ.